RI MERCANTIL

INDÚSTRIA, COMERÇ, BORSA, FINANCES, TREBALL

Quotidià independent del vespre fundat en 1887

m. 16.484 : - : Barcelona, dissabte 15 d'abril de 1933 : - : Preu 15 cèntims

Les festes del Centenari de la Renaixença

AVUI HAN ARRIBAT ELS EXPEDICIONARIS DEL LLENGUADOC, DE LA PROVENÇA I DE VALENCIA

AL MIGDIA S'HA CELEBRAT UNA RECEPCIO A L'AJUNTAMENT

ARRIBADA DE LES REPRESENTACIONS PROVENÇALS I LLENGUADOCIANES

Aquest matí, a tres quarts de vuit han arribat a la nostra ciutat les entitats provençals i llenguadocianes que vénen a festejar el Centenari de la nostra Renaixença. Han estat rebuts per representants de la nostra autoritat i de les nostres entitats culturals.

VISITA I RECEPCIO A L'AJUNTAMENT

Aquest matí, a les dotze s'ha celebrat la visita i recepció, a l'Ajuntament de Barcelona, del senyor Alcalde de Marsella i altres expedicionaris que han vingut a la nostra ciutat per tal d'inaugurar, juntament amb els catalans, les festes patriòfiques i literàries de la Commemoració del primer Centenari de la Renaixença Catalana (1833-1933). Entre els visitants n'hi havia un centenar de la societat "Loux-Calen", de Marsella, una seixantena de la "Escolo de la Tour Magno" i una vintena de la "Confraria des Gardian", amb els corresponents estandards. Entre les personalitats hi havien els Batlles de Marsella, Nimes, membres del Felibrige senyors Tellier, Coignaron, Regnier, Gardière, Alibert, Carbonell; Paul Barlatier, director del "Sémaphore de Marseille", Josep Carbonell, Joaquim Roig, president de "Actuació Valencianista" i senyors Pizcueta, Cebriàn, Lorca, d'aquesta entitat, i regidors de Barcelona senyors Amat, Pla, Jové, Duran i Guàrdia, Pellicena, Escofet i altres nombroses personalitats provençals, llenguadocianes i catalanes. Els visitants s'han traslladat al Saló de Cent, on els ha rebut l'alcalde de Barcelona, doctor Aiguadé, Mr. Georges Ribot, alcalde de Marsella, ha saludat la ciutat de Barcelona, expressant l'encís de la nostra ciutat, que per ells és veritablement terra fraterna. Venir a Barcelona, pels marsellesos, equival a continuar les tradicions d'amistat que a través de la història han unit sempre Marsella i Catalunya. En nom de la ciutat que representen i de tot el seu Consell Municipal, tramet a Barcelona la salutació cordial de la Provença i el Llanguedoc. Seguidament Mr. Marius Dubois, President du Vieille Marseille, agraeix la cortesia de Barcelona, qualitat secular, i recorda versos de Frederic Mistral i Manuel Milà i Fontanals, patriarques de les dues literatures fraternes. Esmenta algunes anèdoctes de la història catalana antiga, que demostren com la nostra pàtria és terra de llibertat i de bon acolliment pels que hi vénen en so de pau. Acaba fent vots per l'expansió de l'ànima occitana que ens lliga a través dels segles i que confirma la comunitat d'aspiracions entre catalans i provençals, cosa que ja els ha estat demostrada en entrar a Catalunya per la semblança del paissatge i el tracte fratern de la gent. Proclama la fraternitat d'ambdós pobles i ofereix la bandera de Marsella, pregant a l'alcalde de Barcelona

LES "MONES" DE PASQUA

EL QUE SIMBOLITZEN, LLUR ORIGEN ANTIGUISSIM I UNA MICA D'HISTORIA

A Catalunya, a València i a Extremadura les "mones", a Astúries els "bollos de pan de escanda" i a les altres regions els "bollos o roscones" de

Pasqua ocupen un bon lloc entre les ilusions de les criatures, i entre les dels grans.

¿Qui no recorda, dels seus somnis d'infant, aquest dels castells de crocant i de les grans construccions de pastisseria?

Molta gent ignora el significat d'a-

(Segueix a la pàgina 6).

MOSAIC

Les proeses inútils

Els uns han fet de les ales de la seva il.lusió unes ales retallades d'avió emprenedor i optimista; d'altres han fixat les seves ambicions a la prova d'un navili baladí, talment com un gallardet de conquista, desafiador i temerari; i les cortines grises del fracàs, tantes vegades caigudes damunt l'inacompliment d'unes gestes quimèriques, no han fet pas gens velada la resplendència dels triomfs olímpics i cegadors.

I acceleradament vénen dibuixantse noves audàcies, i els senys imaginen noves quimeres a convertir en realitats; i els airs són fendits per les sagetes vívides d'una il.lusió o d'un desvari malaltís i les mars són transbandades per joguines flexibles davant de les quals els vents han fet un migriure de reverència i les onades han deixat la ruta llisa, enorgullides de l'estela de serrells d'escuma que el navili abandonava damunt les aigües.

Al destí hi havia un deliri d'entusiasmes encoratjadors, i tots els esguards vessaven admiracions. I ell ha arribat, olímpic en el seu triomf; i en els ulls i en les mans s'agitaven les seves il.lusions com un ram de joies transparnts i invisibles. I l'esguard de les gents llançava al vol les campanes de l'entusiasme intern. I tot era clar i tot era bell i tot era optimista.

D'altres n'hi ha hagut als quals

Les festes de l'aniversari de la República

A MADRID EL PRESIDENT DE LA REPUBLICA ES VICTOREJAT A TOT ARREU. — COL·LOCACIO DE LA PRIMERA PEDRA DELS MINISTERIS DE GOVERNACIO, OBRES PUBLIQUES I AGRICULTURA I DIRECCIO GENERAL DE SEGURETAT

Madrid, 15. — Avui a Madrid es pot dir de veritat que ha començat a celebrar-se les festes de la República. Fidel el poble a la disciplina, el qual ha d'ésser norma de tota democràcia, no exterioritzà ahir llur joia; més avui ho ha fet amb tota llibertat i entusiasme.

De primeres hores del matí l'animació pels carrers ha estat gran. Tots els edificis públics han aparegut ornats, igual que ahir, però en edificis particulars es veien més banderes.

Madrid tenia l'aspecte d'un dia de festa gran. Havent estat festiu en Bancs i moltes oficines particulars, l'animació era extraordinària. Molts grups recorrien els carrers arborant banderes nacionals i donant crits de visca la República. No eren tants com l'any passat.

El president de la República, que ha assistit als diferents actes anunciats per aquest matí, ha stat aclamat amb entusiasme pel poble. En sortir del Palau Nacional, amb llur seguici, per a dirigir-se als terrenys de l'antic Hipòdrom, el pas de la comitiva ha estat difícil per les demostracions d'afecte del públic.

S. E. ha assistit amb el cap del Govern al Monumental Cinema on s'ha celebrat un concert popular. En aparèixer el senyor Alcalà Zamora el públic, dret, l'aplaudit llargament, i el president ha correspost saludant amb ambdues mans.

Al Palau Nacional segueix le desfilada de persones per tal de signar els plecs allí col.locats. Es reben infinitat de telegrames de tot Espanya especialmnt de l'Amèrica espanyola.

A migdia no es tenia notícia, als centres oficials, hagués ocorregut cap incident desagradable a Madrid.

El Monumental Cinema s'ha vist concorregudissim i una gran gernació ha assistit a la inauguració del nou tros del Passeig de la Castellana i a la col.locació de la primera pedra dels edificis dels ministeris de la Governació, Obres Públiques i Agricultura i Direcció general de Seguretat.

---

ge d'angoixes. Els vents s'han enfurit davant l'audàcia i les ones s'han mostrat indiferents a la gesta... Les gents hauran viscut unes hores d'esglai i d'inquietud fins que una albada descobrirà damunt la placidesa d'unes aigües serenes les despulles de l'avió emprenedor o les estellcs d'un navili d'infant... Aleshores les paraules esdevindran melangioses de record i d'elegia "Quina temeritat la d'ell —diran—; com si no hagués comprès que hi ha audàcies destinades amb exclusivitat als genis!) I els genis hauran estat aquells als quals l'atzar donà una venturosa companyia.

I n'haurem vist tantes d'activitats i d'energies malversades! Quin altre goig si les proeses haguessin tingut una ben orientada finalitat! Quina collita d'efectivitats si aquells esforços estèrils haguessin coincidit en una finalitat estimable i no en un auto-gloriejament pueril!

Ara per als que hauran reeixit hi haurà l'entusiasme d'uns dies bells; per als que tingueren la dissort de companyia un esguard melangiós i

AHIR

Ara fa quaranta-cinc anys «Diari Mercantil» publicava:

DE BOCA EN BOCA

Ha dicho el Sr. Sagasta que no le gustaban los liberales de nuevo cuño.

Cuestión de gustos.

En cambio al país no le gusta el liberalismo del jefe fusionista.

Es moneda de cuño muy viejo.

Y, como resulta borrosa, no pasa.

* * *

Los señores Romero Robledo y López Domínguez no dan importancia, según parece, a la desidencia del Sr. Linares Rivas.

Pues bien necesita la tal disidencia que le diera importancia.

Para tenerla.

* * *

Dícese que existe gran marejada entre el Sr. Moret y la comisión que entiende en la ratificación del tratado de comercio con India.

Bah! No será gran cosa.

El Sr. Moret es hombre tratable.

Es decir, de tratos.

Y de tratos se trata.

* * *

Asigna un periódico al partido conservador el calificativo de especialista en enfermedades económicas.

Dios nos libre de sus manos!

Porque, a juzgar por su pasado, los conservadores son dados a curarlo todo a hierro y sangre.

Y no està el país para doctores Sangradores.

* * *

Se extraña un diario madrileño de que no haya sido todavía promulgada le ley, sancionada ya, que concede rebaja a los telegramas destinados a la prensa.

Ya sabe el gobierno lo que se hace.

Es una dilación... política.

De ese modo no podemos saber los disparates del ministerio, en armonía con la naturaleza de ellos.

A bajo precio.

La siderúrgia anglesa

A l'assemblea de la "Baldwin's", que se celebrà a Londres, el president declarà qeu la situació de la siderúrgia a la Gran Bretanya, podia comparar-se favorablement amb la de les altres indústries britàniques, i especialment amb la de la gran metal·lúrgia dels altres països.

En 1932 la produccio anglesa d'acer ha augmentat d'un 1 per 100, en relació a 1931, mentre que la producció alemanya ha disminuït de 38 per 100 i que la producció francesa ha disminuït també d'un 32 per 100. La producció belga, aixi

DIARI MERCANTIL

Any 47 :: 15 d'abril de 1933 :: Núm 16.484

REFLECTOR

(COMENTARIS A L'ACTUALITAT DEL MÓN)

CATALUNYA

Per a la prioritat dels interessos econòmics

QUAN tots els països d'arreu del món—els països, almenys, que figuren a la davantera de la civilització—es preocupen intensament de l'estudi dels problemes econòmics que són els que constitueixen la norma reguladora que han d'orientar-los vers un pròsper desenrotllament, a Espanya, per un fenomen inherent a aquells pobles que viuen econòmicament i moralment endarrerits, hom observa una indiferència tan absoluta per tot el que signifiqui, de prop o de lluny, l'estudi d'aquells coneixements econòmics i socials imprescindibles avui dia, no solament al governant sinó al més modest home de negocis, que gairebé gosaríem a dir que aquella indiferència ha arribat ja als límits de la repulsió.

Quan arreu funcionen Facultats, Universitats i Escoles dedicades exclusivament als estudis primaris i als alts estudis econòmics, ací encara estem discutint, no la creació dels susdits centres d'Ensenyament, sinó la conveniència d'encabir una assignatura sobre les qüestions que comentem a les Escoles de Comerç o bé a les Facultats de Dret.

Amb la insistència que preconitzem la formació dels nostres joves estudiants en les ciències econòmiques no volem pas significar que ens envaeix un concepte d'excessiu materialisme i que no deixem lleure per a les coses de l'esperit. No; no és això. El que volem remarcar és aquesta manca absoluta de possibilitats en què es troben avui dia els que demà han de regir la nostra vida pública o les nostres empreses privades.

La inexistència d'un ensenyament econòmic i social ha ocasionat una penúria total d'homes preparats per a l'endegament dels nostres afers públics o privats. Per això ens trobem que la majoria dels que es fan remarcar avui per la seva competència en la discussió dels variats problemes que comporta el complex de la nostra economia, han cursat llurs estudis comercials a l'estranger, o bé són uns autodidactes que han arribat al lloc que actualment ocupen, mitjançant un esforç ininterromput que, pel desgastament d'energies que suposa, no pot ni ha de constituir una norma a seguir.

Aquesta escassedat de valors pressuposa una atenció dedicada a múltiples aspectes de la nostra vida econòmica i social que comporta un evident perjudici no solament de l'efectivitat de la tasca sinó àdhuc de la resistència física. En ben pocs països trobaríem un economista, o simplement un home entès en aquells coneixements essencials per al bon govern dels pobles, que prodigués d'una manera tan excessiva les seves activitats, com en el cas de Catalunya. Ací no és rar de trobar, els exemples són ben palesos, un economista que sigui alhora director de Banc, director de Revistes especialitzades, periodista, catedràtic, etc.

En canvi, amb una astoradora facilitat, topareu amb qualsevol metec que us parlarà de marxisme, de materialisme històric i que us engegarà un discurs on els mots de liberalisme, democràcia i esquerrisme aniran en doina.

I és que, evidentment, en el nostre país s'ha produït un capgirament de valors. Tothom s'interessa per la política. Tothom es creu amb dret no solament d'entendre-hi sinó d'intervenir-hi directament, sense altre bagatge que unes frases, que no són sinó tòpics i llocs comuns mal digerits, que s'han après de memòria.

Problemes econòmics? Al poble no li interessen. Això deixeu-ho per als "saviassos"! I engeguen el mot de "saviassos!" talment com si us llancessin un insult.

Aquesta indiferència, aquesta repulsió per al coneixement dels problemes econòmics tenen més gravetat del que pot semblar a primera vista.

A aquest estat de coses, no hi ha contribuït, per omissió o per inconsciència una bona part de la nostra premsa? Tractarem d'examinar-ho en el nostre pròxim comentari.

ESPANYA

Renovació d'entitats mercantils

LES entitats mercantils que ràdiquen a Madrid senten també les inquietuds de l'hora present i volen emprendre nous viaranys de renovació.

La Confederació de Circols Mercantils ha celebrat una assemblea, en la qual, per tal de procurar tota classe de collaboracions en l'estudi dels problemes econòmics acordà canviar d'estructura i també de títol, que serà en el successiu el de Confederació d'Entitats Econòmiques i Circols Mercantils d'Espanya.

També s'ha nomenat un Comitè organitzador de la nova estructura, que presidirà el president del Circol de la Unió Mercantil de Madrid, senyor Marian Matesanz, junt amb els representants de Sevilla, Barcelona, Sant Sebastià, Santander Valladolid i els ex-presidents de l'entitat.

ESTRANGER

Davant la Conferència Econòmica mundial

SOM ja a les envistes de la Conferència Econòmica Mundial. Així que el senyor Herriot arribi a Washington, tindrà una entrevista privada amb el president Roosevelt, en les mateixes condicions que haurà tingut MacDonald. Després tindrà lloc una conferència dels tres representants de França, Anglaterra i Estats Units, on seran examinats els problemes polítics generals. Aquesta intenció correspon al desig de Roosevelt de buscar una cooperació de les tres grans potències democràtiques.

Aquesta conferència dels tres homes d'Estat tindrà lloc en una absoluta intimitat, ja que el president Roosevelt parla correntment el francès.

La Conferència se celebra sota els millors auguris. Del seu èxit

Les "mones" de Pasqua

(Ve de primera plana).

quest present, i l'origen de la paraula "mona". S'associa aquest mot a l'animal d'aquest nom, i àdhuc els pastissers coronen molt sovint les "mones" de Pasqua amb la figura d'una mona.

Però una cosa no té res a veure amb l'altra. El mot "mona" deriva de la paraula llatina **munus**, que vol dir present, obsequi. Entre alguns àrabs actuals, **mona** té el mateix significat que la paraula llatina **munus**.

Quant a l'origen simbòlic d'aquest present de Pasqua, hom creu que ve d'una vella pràctica dels hebreus i dels jueus, de molt abans de Jesucrist. Celebraven la Pasqua sacrificant un anyell, i se'l menjaven acompanyant la carn d'un pa confeccionat amb el primer ordi que havien segat aquell any. Els cristians continuaren aquest costum, i durant la Pasqua de Resurrecció menjaven coques i tortells de pasta, acompanyant-hi ous. Referent al significat dels ous de Pasqua, les opinions són diverses i oposades. El precedent històric més remot el trobem a Xina, on 1000 anys abans de Jesucrist se celebrava una festa anomenada "de renovació de la Natura pel calor de la Primavera". En el transcurs d'aquestes festes estava prohibit encendre foc i hom es veia obligat a preparar per endavant menjars que es conservessin, i es valien d'ous durs o cuits, que pintaven amb vistosos colors i eren objecte de present entre parents i amics.

El costum de regalar ous el dia de Pasqua de Resurrecció és tradicional en gairebé tots els pobles cristians, i hom li atribueix un origen simbòlic antiquíssim, que arrencaria de l'Església primitiva. Hi ha qui creu que és una manifestació d'alegria per l'abstinència del seu consum durant els dejunis de Quaresma. D'altres hi veuen un símbol de la resurrecció de Jesucrist, amb la sortida del pollet de la closca d'ou. Hi ha pintures i escultures antigues que representen a Crist amb l'estandard de la Pasqua, sortint d'una sepultura en forma d'ou.

Entre els catòlics primitius hi havia el costum de regalar cistells d'ous als clergues i aquests els repartien entre les persones de cla seva família.

En els temps moderns s'ha introduït el costum, tan entre catòlics com entre protestants, de pintar els ous de Pasqua, ornamentant-los luxosament i convertint-los en obres d'art de pastisseria, per a regalar-los.

Traduïm d'una publicació antiga castellana aquesta descripció dels ingredients i manera de fer una "mona" clàssica:

"Es preparen amb farina fina i llevat de cervesa premsat, que es desfan amb aigua tèbia fins a formar un conglomerat llís i compacte. Al mig s'hi fa una incisió en forma d'equis i tot plegat es deixa en un lloc calent, fins que la pasta hagi fermentat i augmenti de volum. Després s'hi afegeix mantega fina, sucre, llet, aigua de flor de taronger, trossos de pell de llimona i de taronja, i uns quants ous. Es treballa bé aquesta pasta fins que quedi ben apretada i fina, i es es deixa en un lloc calent perquè fermenti. S'hi dòna forma, després, i es col·loquen en la seva superfície ous durs, amb closca i tot. Es pinta la superfície de tot i s'hi escampa sucre per sobre i després es couen al forn, igual que les ensiamades i els tortells".

Actualment, la pastisseria ha arribat a un grau tan elevat de perfecció, que amb les "mones" de Pasqua s'hi fan veritables demostracions de mal gust, que no han d'envejar res a la nostra arquitectura.

Haurem d'esperar, perquè les "mones" ens siguin tan agradables als ulls com a la boca, la introducció del funcionalisme en la pastisseria.

PERE CALDES

La primera bretxa a la llei "Volstead" als Estats Units

JOSEP CARNER

Debats i cerimònies

El parlamentarisme va ésser creat com a conseqüència de la sistematització de l'impost. Qui paga mana: i el rei, per més ure que tingués, algun cabal havia de fer dels estaments que atorgaven o negaven els subsidis. Per on, ja en l'Edat Mitjana, vingué el contacte de reis amb representants (encara privilegiats) de la nació: i llur debatre. Caiguts els privilegis dels estaments, de les vilesa, de les corporacions, el parlamentarisme esdevé tot naturalment liberal i democràtic. Però el principi, racionalisam, és el mateix: qui paga, mana; i qui mana necessita deliberar. Fins qui delibera tot sol sobre algun ardu determini a prendre, necessita desdoblar-se, i contradir-se ell mateix; o sinó la seva decisió no fóra ben assumonada. Cal a tot arreu, per tant, debatre, i que el judici de cadascú tingui via expedita. Això en la política, però també en la cultura. Enlloc la veritat no neix d'una definició autoritària, ni tan sols d'una entesa, sinó d'una mena de bregà. Només allò que és contrariat es sospesa; i només és estudiat qui s'enriqueix de l'adversari; i només es activament culte qui ardidament critica i amb la mateixa ardidesa renventa. De tot això, derivat del protagonisme moral de "cada" home, davant de Déu, —formidable ensenyament cristià—, i del protagonisme intel·lectual de l'home davant la naturalesa, per ell reduïda a lleis recercables i a formes entenents, —deixa trascendental del geni grec— de tot això en diem civilització occidental, o europea.

Contra les bases d'aquesta civilització, i amb al·legats propòsits de renovellament, s'ha alçat una conxorxa. Hom ha volgut una obediència muda, com la de la màquina, i un ordre sense cooperació de consentiment, com el de la màquina; i una utilitat sola, i un sorprenent o un geganti materials: com en la màquina, encara. Els noms d'aquesta nova idolatria varien: però l'esperit és sempre semblant. La grandesa es farà empedreïda, i l'ordre inhumà, i l'autoritat inexorable, i la disciplina tomàtica. El lema guiador és nom: eficiència. Però qui av fanàtic, demà en serà víctima clau. Perquè en honrament d'estat pregonat que la llibertat putrefacció, i el dret en cadi la intel·ligència arrecomanda rada, i ja no és hora de debat de cerimònies, també necess i precisament emmanillevades bles primitius per llur cond mecanitzadores. Perquè, fet i bana que arribéssim a aquest ra d'una nova civilització, re havia de tan tipicament esfer com un poble salvatge i sempr els mateixos fabis, o interlo el mateix animal representatiu tem, i el ritual invariable, i tuma monificata. I també quètió de focar una tam-tam que es igual, unes trompetes nes, en nom de la superioritat e de la nova veritat comunist ballar i fer processons amb ses de monstres invencibles, i nar, en nom d'una única idoxa, als sacrificis humans, només mani algú de semble organització de poder, al reig gre tot mi i amb un espatla

Un retorn perquè tammate me ja havia estat, en bella pa peça de maquinària i si els temps han millorat les màq enginys, no han pat pegut la categoria de l'home reduït dició maquinal. El que havia treball de segles era precisame mancipar l'home, amb els debat ró avui el tornarem a fer amb les cerimònies. Amb par propagandes tan monòtones crita d'un fetitxisme ritual, bandereiga, i cridòries unànime rantides i llampegueig, fins di el cap d'estres infeliços i

...Hi no és que el seny, socr ció de l'experiència humana, en certa manera, de la nostr tòria, es decideixi a fer-se a encara, en definitiva, reeixiria cible.

---

ters i dels posseïdors de *speckeasies*. Cal, però, subratllar la data que veu com s'opera la primera bretxa seriosa a la "Volstead Act", la llei de la prohibició, que la majoria d'americans han condemnat, molt temps ençà, en declaracions particulars i, a voltes, en llurs declaracions públiques.

El dia 7 d'abril va ésser autoritzada la venda de cervesa a Nova-York i en gran part del territori dels Estats Units, a condició que aquesta beguda no depassi per litre de 3,2 per 100 d'alcohol i que hagi pagat drets importants previstos pel projecte de llei recentment votat per la Cambra dels representants i pel Senat de Nova-York.

Aquesta mesura és encara ben limitada i voltada de mil restriccions de detall. El debat prosseguix, altrament, sobre les modalitats d'aplicació en els diversos Estats de la Unió. I no és de preveure que sigui pròximament estesa a d'altres begudes alcohòliques, principalment el vi.

Tal com és actualment aquesta autorització, no interessa, doncs, encara els països vinícoles. Només pot considerar-se com un inici.

Els que han començat a aprofitar-se'n són els alemanys en llur caràcter de productors de cervesa. El comerç alemany ha operat, en trànsit, a Hamburg grans quantitats de bocois, amb la qual cosa ha trobat un lleuger paliatiu al boicot comercial que li han fet experimentar els estralls de l'hitlerisme.

Fora d'aquestes comandes, la primera bretxa oberta a la prohibició americana, no sembla